

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ ചതുർഥസ്കന്ധേ ചതുർഥോഽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ
ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം
॥ ചതുർഥസ്കന്ധേ ചതുർഥോഽധ്യായഃ ॥

മൈത്രേയ ഉവാച
ഏതാവദുക്താ വിരരാമ ശങ്കരഃ
പത്യാംഗനാശം ഹൃദയത്ര ചിന്തയൻ |
സുഹൃദിദൃക്ഷുഃ പരിശങ്കിതാ ഭവാ -
ന്നിഷ്ഠാമതീ നിർവിശതീ ദ്വിധാസ്സ സാ || 1 ||

സുഹൃദിദൃക്ഷാപ്രതിഘാതദുർമനഃ
സ്നേഹാദുദത്യശ്രുകലാതിവിഹ്വലാ |
ഭവം ഭവാൻയപ്രതിപുരുഷം രുഷാ
പ്രധക്ഷ്യതീവൈക്ഷത ജാതവേപമുഃ || 2 ||

തതോ വിനിഃശ്വസ്യ സതീ വിഹായ തം
ശോകേന രോഷേണ ച ദൂയതാ ഹൃദാ |
പിത്രോരഗാത്സ്ത്രൈണവിമുഢധീർഗൃഹാൻ
പ്രേമ്ണാസ്ത്വനോ യോർധമദാത്സതാം പ്രിയഃ || 3 ||

താമൻവഗച്ഛന്ദുതവിക്രമാം സതീ -
മേകാം ത്രിനേത്രാനുചരാഃ സഹസ്രശഃ |
സപാർഷദയക്ഷാ മണിമൻമദാദയഃ
പുരോവൃഷേന്ദ്രാസ്തരസാ ഗതവ്യമാഃ || 4 ||

താം സാരികാകന്ദുകദർപണാംബുജ -
 ശ്വേതാതപത്രവൃജനസ്രഗാദിഭിഃ |
 ഗീതായനൈർദുന്ദുഭിശംഖവേണുഭി -
 രവ്യഷേന്ദ്രമാരോപ്യ വിടങ്കിതാ യയുഃ || 5 ||

ആബ്രഹ്മഘോഷോർജിതയജ്ഞൈവൈശസം
 വിപ്രർഷിജുഷും വിബുധൈശ്ച സർവശഃ |
 മൃഗാർവയഃകാഞ്ചനദർഭചർമഭി -
 ര്നിസൃഷ്ടാഭ്യം യജനം സമാവിശത് || 6 ||

താമാഗതാം തത്ര ന കശ്ചനാദ്രിയ -
 ദ്വിമാനിതാം യജ്ഞക്യുതോ ഭയാജ്ജനഃ |
 ഋതേ സ്വസ്തൂർവൈ ജനനീം ച സാദരാഃ
 പ്രേമാശ്രുകന്ദുഃ പരിഷസ്വജൂർമുദാ || 7 ||

സൗദര്യസമ്പ്രശ്നസമർഥവാർതയാ
 മാത്രാ ച മാതൃഷ്വസൃഭിശ്ച സാദരം |
 ദത്താം സപർയാം വരമാസനം ച സാ
 നാദത്ത പിത്രാപ്രതിനന്ദിതാ സതീ || 8 ||

അരുദ്രഭാഗം തമവേക്ഷ്യ ചാധ്യരം
 പിത്രാ ച ദേവേ കൃതഹേലനം വിഭൗ |
 അനാദൃതാ യജ്ഞസദസ്യധീശ്വരീ
 ചുകോപ ലോകാനിവ ധക്ഷ്യതീ രുഷാ || 9 ||

ജഗർഹ സാമർഷവിപന്നയാ ഗിരാ
 ശിവദിഷം ധൂമപമശ്രമസ്മയം |
 സ്വതേജസാ ഭൂതഗണാൻ സമുത്ഥിതാൻ
 നിഗൃഹ്യ ദേവീ ജഗതോദ്ഭിശുൺവതഃ || 10 ||

ശ്രീഭദ്രവ്യുവാച

ന യസ്യ ലോകേന്ത്യതിശായനഃ പ്രിയഃ
 തമാപ്രിയോ ഭേഹഭൃതാം പ്രിയാത്മനഃ |
 തസ്മിൻ സമസ്താത്മനി മൂക്തവൈരകേ
 ഋതേ ഭവന്തം കതമഃ പ്രതീപയേത് || 11 ||

ഭോഷാൻ പരേഷാം ഹി ഗുണേഷു സാധവോ
 ഗൃഹ്ണന്തി കേചിന്ന ഭവാദ്യശാ ദ്വിജ |
 ഗുണാംശ്ച ഫൽഗുൻ ബഹുലീകരിഷ്ണവോ
 മഹത്തമാന്യേഷുവിദദ്ഭവാനഘം || 12 ||

നാശ്ചര്യമേതദ്യദസത്സു സർവദാ
 മഹദ്വിനിനാ കൗണപാത്മവാദിഷു |
 സേർഷ്യം മഹാപൂരുഷപാദപാംസുഭിഃ
 നിരസ്തതേജഃസു തദേവ ശോഭനം || 13 ||

യദ് ദ്യക്ഷരം നാമ ഗിരേരിതം നൃണാം
 സകൃത്പ്രസംഗാദഘമാശു ഹന്തി തത് |
 പവിത്രകീർത്തിം തമലഘ്യശാസനം
 ഭവാനഹോ ഭ്യേഷി ശിവം ശിവേതരഃ || 14 ||

യത്പാദപദ്മം മഹതാം മനോലിഭിഃ
 നിഷേവിതം ബ്രഹ്മരസാസവാർഥിഭിഃ |
 ലോകസ്യ യദ്യർഷതി ചാശിഷോർഥിനഃ
 തസ്മൈ ഭവാൻ ദ്രുഹ്യതി വിശ്വബന്ധവേ || 15 ||

കിം വാ ശിവാഖ്യമശിവം ന വിദുസ്ത്വദന്ധേ
 ബ്രഹ്മാദയസ്തമവകീര്യ ജടാഃ ശുശാണേ |

തൻമാൽയദസ്മനുകപാൽയവസത്പിശാചൈ -

ർയേ മുർധദിർദധതി തച്ചരണാവസൃഷ്ടം || 16 ||

കർണൗ പിധായ നിരയാദ്യദകൽപ ഈശേ

ധർമാവിതർയസ്യുണിദിർനൃദിരസ്യമാനേ |

ചിന്ത്യാത്പ്രസഹ്യ രുശതീമസതീം പ്രഭുശ്ചേ -

ഇജിഹ്യാമസ്മനപി തതോ വിസൃജേത്സ ധർമഃ || 17 ||

അതസ്ത്വേവാത്പന്നമിദം കലേവരം

ന ധാരയിഷ്യേ ശിതികംഠഗർഹിണഃ |

ജഗ്ധസ്യ മോഹാദ്ധി വിശുദ്ധിമന്ധസോ

ജുഗുപ്സിതസ്യോദ്ധാരണം പ്രചക്ഷതേ || 18 ||

ന വേദവാദാനനുവർത്തതേ മതിഃ

സ്വ ഏവ ലോകേ രമതോ മഹാമുനേഃ |

യഥാ ഗതിർഭേവമനുഷ്യയോഃ പൃഥക്

സ്വ ഏവ ധർമേ ന പരം ക്ഷിപേത്സ്ഥിതഃ || 19 ||

കർമ പ്രവൃത്തം ച നിവൃത്തമപ്യുതം

വേദേ വിവിചേഷാഭയലിംഗമാശ്രിതം |

വിരോധി തദ്യൗഗപദൈകകർതരി

ദ്വയം തഥാ ബ്രഹ്മണി കർമ നർച്ഛതി || 20 ||

മാ വഃ പദവ്യഃ പിതരസ്മദാസ്ഥിതാ

യാ യജ്ഞശാലാസു ന ധൂമവർത്തഭിഃ |

തദന്നതൃപ്തൈരസുഭ്യദ്ഭിരീഡിതാ

അവ്യക്തലിംഗാ അവധൂതസേവിതാഃ || 21 ||

നൈതേന ദേഹേന ഹരേ കൃതാഗസോ

ദേഹോദ്ഭവേനാലമലം കുജൻമനാ |

വ്രീഡാ മമാഭുത്കുജനപ്രസംഗതഃ
തജ്ജന്മ ധിഗ്യാ മഹതാമവദ്യക്യത് || 22 ||

ഗോത്രം ത്വദീയം ഭഗവാൻ വൃഷധ്വജോ
ദാക്ഷായണീത്യാഹ യദാ സുദുർമനഃ |
വ്യപേതനർമസ്തിതമാശു തദ്ധ്യഹം
വ്യുത്സക്ഷ്യ ഏതത്കുണപം ത്വദംഗജം || 23 ||

മൈത്രേയ ഉവാച
ഇത്യധ്വരേ ദക്ഷമനുദ്യ ശത്രുഹൻ
ക്ഷിതാവുദീചീം നിഷസാദ ശാന്തവാക് |
സ്പൃഷ്ടാ ജലം പീതദുകൂലസംവൃതാ
നിമീൽയ ദൃഗ്യാഗപഥം സമാവിശത് || 24 ||

കൃത്യാ സമാനാവനിലൗ ജിതാസനാ
സോദാനമുത്ഥാപ്യ ച നാദിചക്രതഃ |
ശനൈർഹൃദി സ്ഥാപ്യ ധിയോരസി സ്ഥിതം
കംഠാദ് ഭൂവോർമധ്യമനിന്ദിതാനയത് || 25 ||

ഏവം സ്വദേഹം മഹതാം മഹീയസാ
മുഹുഃ സമാരോപിതമങ്കമാദരാത് |
ജിഹാസതീ ദക്ഷരുഷാ മനസ്വിനീ
ദധാര ഗാത്രേഷ്വനിലാഗ്നിധാരണാം || 26 ||

തതഃ സ്വഭർതുശ്ചരണാംബുജാസവം
ജഗദ്ഗുരോശ്ചിന്തയതീ ന ചാപരം |
ദദർശ ദേഹോ ഹതകൽമഷാ സതീ
സദ്യഃ പ്രജ്ഞാല സമാധിജാഗ്നിനാ || 27 ||

തത്പശ്യതാം വേ ഭൂവി ചാദ്ഭൂതം മഹദ്
 ഹാ ഹേതി വാദഃ സുമഹാനജായത |
 ഹന്ത പ്രിയാ ദൈവതമസ്യ ദേവീ
 ജഹാവസൂൻ കേന സതീ പ്രകോപിതാ || 28 ||

അഹോ അനാത്മ്യം മഹദസ്യ പശ്യത
 പ്രജാപതേര്യസ്യ ചരാചരം പ്രജാഃ |
 ജഹാവസൂൻ യദിമതാസ്ത്വജാ സതീ
 മനസിനീ മാനമഭിക്ഷ്ണമർഹതി || 29 ||

സോഽയം ദുർമർഷഹൃദയോ ബ്രഹ്മധ്രുക് ച
 ലോകേപകീർത്തിം മഹതീമവാപ്സ്യതി |
 യദംഗജാം സ്വാം പുരുഷദ്വിധുദ്യതാം
 ന പ്രത്യഷേധൻമൃതയ്യേപരാധതഃ || 30 ||

വദത്യേവം ജനേ സത്യാ ദൃഷ്ട്വാസുത്യാഗമദ്ഭൂതം |
 ദക്ഷം തത്പാർഷദാ ഹന്തുമുദതിഷ്ഠന്നുദായുധാഃ || 31 ||

തേഷാമാപതതാം വേഗം നിശാദ്യ ഭഗവാൻ ഭൂഗുഃ |
 യജ്ഞഘ്നേച്ഛേന യജുഷാ ദക്ഷിണാഗൗ ജുഹാവ ഹ || 32 ||

അധ്യർയുണാ ഹൂയമാനേ ദേവാ ഉത്പേതൂരോജസാ |
 ഋദവോ നാമ തപസാ സോമം പ്രാപ്താഃ സഹസ്രശഃ || 33 ||

തൈരലാതായുധൈഃ സർവേ പ്രമഥാഃ സഹഗുഹ്യകാഃ |
 ഹന്യമാനാ ദിശോ ഭേജുരുശദ്ഭിർബ്രഹ്മതേജസാ || 34 ||

|| ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യാം സംഹിതായാം
 ചതുർഥസ്കന്ധേ സതീദേഹോത്സർഗോ നാമ ചതുർഥോധ്യായഃ ||